

Je to prkotina, nebo opravdu také problém? Když se hovoří o falešných penězích, obvykle se myslí padělaná papírová eura nebo dolary. Vozí se v zavazadlech, která později mění majitele, nebo se v drobném vyměňují za krabičky cigaret. Preventivní policejní pátrání bývají zřídka kdy úspěšná, objeví se obvykle jen palety v obskurních tiskárnách.

Takto vypadá stereotypní obraz. Jenže experti německé Státní mincovny a odborníci z jednotlivých spolkových bank na základě zjištěných faktů soudí, že se padělají i mince a že jejich falešných jedno a dvouer už bylo vyraženo na 18 až 20 milionů kusů. Ano, opravdu existují i faleš-

trolovány a upravovány, a tak všeobecně jde jen o namátkové zkoušky. Proto také není znám plný počet kolujících falešných mincí. Organizované mezinárodní bandy zabývající se ražením mincí mají obrovské zisky při minimálním riziku odhalení, a jak zjišťují odborníci, jde opravdu o hodně peněz.

Tato čísla ale zohledňují téměř výhradně

Co tedy dělat? Na výrobu falešných mincí, píše Bayerns Polizei, je třeba se dívat stejným metrem jako na výrobu falešných bankovek. Jde o identický trestný čin. Takže jde o skutečný problém, a tedy, jak se říká, o potřebu zasáhnout. Ale kde začít, když čin, totiž šíření falešných mincí, nebývá prakticky zjištěn. Přitom odpovídající místa EU

Zadržené falešné mince	2002	2003	2004	2005	V evropském prostoru celkem
Jednotlivě z obchodu	736	477	916	847	2976
Z kreditních institucí a výrobců	13	14 560	496	1182	3251
Z národ. bank	168	4244	13 439	28 699	46 550
Policií	2277	47 275	41 370	38 079	129 001
Evropa celkem	70 771	6570	85 441	4261	167 043
	73 061	55 405	127 307	43 522	348 821

Údajně vyrobeno 20 mil. kusů v hodnotě 20 –40 mil. eur

V OBĚHU I FALEŠNÉ MINCE

né mince a ukazuje se, že jejich množství se výrazně zvyšuje. Odhad se opírá o počet zhotovených a objevených variant a o postupné snižování jejich kvality v důsledku opotřebování razicích strojů.

Kolik těchto milionů mincí bylo opravdu uplatněno v oběhu, je těžko zjištělné, konstatuje Bayerns Polizei, magazín pro příslušnice a příslušníky Bavorské policie. Doménou péče Evropské centrální banky jsou totiž jen papírová eura, euromince jsou národní záležitostí. To znamená, že každý členský stát vydává své vlastní mince a má z nich i zisk (tj. rozdíl mezi výrobními náklady a hodnotou na nich vyraženou). Celounijně společné jsou jen technické specifikace a design přední strany. Bezpečnost výroby a funkci mají tedy na starosti národní banky a v některých zemích i mincovny.

Jsou tedy padělané mince skutečný, nebo jen marginální problém? Jde o to, z které strany se kdo na to dívá. Odhalení falešného papírového platidla, z kterého v tu chvíli už nikdo nemá užitek, je bolestivější než při odhalení falešné euromince. Také ekonomická škoda falešných bankovek je už vzhledem k jejich vysokým hodnotám vyšší. Ale potírání falzifikátů nesleduje jen finanční škodu, mnohem víc tu jde o důvěru jednoho každého občana k pravosti platidel. Právě tato důvěra má pro celkovou sílu ekonomiky státu velký význam. Kdyby lidé nevěřili v pravost svých peněz, zhroutil by se celý peněžní systém.

I odborníci současné padělky těžko rozeznávají. Mnohé falešné mince mají často tytéž magnetické vlastnosti jako ty pravé (například v automatech) a mnohé mají v profesním zpracování takovou „kvalitu“, že je takřka nelze rozeznat. Také zkušební přístroje nejsou levné a musí být stále kon-

jen německá a rakouská zjištění. Rakousko zjišťuje ročně cca 10 000 falešných mincí v oběhu, Německo při namátkových zkouškách 40 000. Jiné evropské země, například Itálie, Španělsko nebo Francie, se tomuto problému věnují jen málo a jejich zjištění jsou proto nepatrná. Většina falešných mincí, jak ukazuje tabulka, byla odhalena policií. Jedná se přitom ale výhradně o jednotlivé cílené akce podle získaných signálů. Odhalené padělané mince však nepatří k těm velkým sériím, se kterými se setkáváme. Z těch čtyř pěti nebezpečných a celou Evropu napadajících padělatelských sérií nemohlo být dosud zjištěno žádné větší množství. Informace o výrobcích a rozšiřovateli jsou skromné. Není divu, protože na falešné mince se přijde – pokud vůbec – až ve speciálních odděleních bank, a to už jsou stopy výrobců dávno zameteny.

(banky, policie) s výjimkou Rakouska a Německa nehlasí v této oblasti téměř nic nebo vůbec nic.

Z těch málo konkrétních případů se ukazuje, že falešné mince jsou po celé Evropě rozšiřovány na podobných organizovaných cestách jako drogy. Pravděpodobně jsou podle mnoha náznaků vyráběny v Turecku, v Itálii nebo Francii, tudíž žádná příznivá výchozí situace pro vyšetřování. Změnu však přineslo loni v prosinci Symposium O mincích konané v Paříži. Svolala je evropská komise OLAF (Evropský úřad pro potírání podvodu), nemalou úlohu hrál i německý popud. Odborníci z řad policí, národních bank a různých evropských institucí analyzovali společně situaci a hledali východiska. Byly přitom jasné rozdíly znalostí a hodnocení, takže tam mnohý delegát o dosud neznámém a nyní objasňovaném fenoménu slyšel v celé šíři poprvé v životě.

Koncepcie, kterou v Paříži předložil BLKA, Bavorský zemský kriminální úřad, a která v mnoha bodech znamenala novou orientaci, našla souhlas všech účastníků a komise ji přijala jako základ dalšího jednání. Podle ní se má zintenzivnit výměna informací „intern“.

Strukturou smysluplné spolupráce má být

- ETSC (European Technical and Scientific Centre)
  - CNAC (národní banky)
  - Policie
- ve spolupráci s kreditními institucemi, výrobci peněz a obchodem

OLAF, evropský úřad pro potírání podvodu, už zřídil ETSC, Evropské vědecké a technické centrum, které se za podpory francouzské mincovny bude zabývat hlubokou analýzou tohoto problému a bude shromažďovat všechna důležitá zjištění všech evropských států. Totéž má dělat i Evropská centrální banka, ale podle právního zadání, jen pokud jde o papírové bankovky.

Důležitá má být i práce s veřejností:

- má být informována, čím je padělek podezřelý a v dané situaci o nejhroženějších místech
- o fíglech a tricích rozšiřovateli padělků
- jak se chovat v případech, když...

Současně byly při Europolu zřízeny AWF (Analytic Workfile), „€ –Coin) a Task Force € –mince. Členské země mají podle toho povinnost informovat Europol

- při mimořádném výskytu falešných mincí
- o všech signálech padělání mincí (včetně důvěrných, nezaručených, anonymních a operativních)
- také ETSC a národní banky mají Europolu poskytovat k tomuto problému všechny technické a statistické poznatky.

Tato spolupráce už umožnila Europolu shromáždit důležité informace a vyhodnotit je jako iniciativu k vyšetřování.

Časopis Bayerns Polizei se v této souvislosti obrátil s žádostí o spolupráci na všechny své čtenáře, kteří jsou dennodenně občanům nejbližší: získávat opravdu všechny informace a signály – i sebevážnější – které pak mohou zapadnout jako do puzzle. Pravděpodobnost získat kvalitní informace není tak malá, jak ukazuje praxe. Stačí používat odvěké Schandi pravidlo. Co je „Schandi“? Bavoři odpradávná tak lidově nazývali žandarmerii a za „Schandi“ se dnes nestydí ani policie. A jak to pravidlo zní? „Ptát se nic nestojí.“

(kuč)

PĚTIHVĚZDIČKOVÁ (NE)VAZBA

V oblasti Pinggu (Čína) stojí uprostřed ovocných sadů domky s fitcentrem vypadající jako pětihvězdičkový penzion. Od ostatního světa jsou chráněny vysokými zdmi a množstvím bezpečnostních strážů. Zařízení slouží jako hotel pro zadržené desítky stranických kádřů podezřelých ze zneužití veřejné moci, zejména z korupce. „Každý člen strany, který poruší stranický disciplín, bez ohledu na výši své funkce, bude důsledně vyšetřován a případně přísně potrestán,“ řekl podle amerického týdeníku Newsweek šéf disciplinární a inspekční komise Gan Yisheng. Zde ubytovaní ještě nejsou obviněni v západním slova smyslu, teprve shledá-li je nejprve „strana“ vinnými, budou předáni k vyšetřování policie a soudů. Loni bylo ze 70 milionů členů KSČ 11 701 vyloučeno pro korupci a úplatkářství, nemá je však postihnout osud stínání hlav jako za kulturní revoluce v letech 1966–1976.

OPERACE „VOLAVKA BRATISLAVA“

Na organizovaných krádežích aut pracují rakouští kriminalisté byra 3.3 Spolkového kriminálního úřadu ve spolupráci se zahraničními partnery. Protože se na Slovensku jako v Bermudském trojúhelníku ztrácela rakouská auta z půjčoven a ti, kdo si je půjčovali, byli všeobecně mimo podezření, došlo mezi policií obou zemí k operaci „Volavka Bratislava“.

Během tři dobře připravených akcí byla od roku 2004 použita tzv. cílová auta se speciální výbavou, zaparkovaná na smluvných místech na Slovensku a pod neustálým dozorem slovenských bezpečnostních sil. Při první akci bylo do vozidla vniknuto, ale nebylo ukradeno a pachatelé se ani potom nevrátili dílo dokonat. Druhá akce byla úspěšnější – pachatelé, zřejmě titíž – si připravili situaci, a když se k vozu vrátili, aby loupež dokončili, zasáhla policie. Jeden pachatel byl zadržen, druhému se podařilo utéci, ale rozsáhlé vyšetřování ukázalo, že tato skupina byla odpovědná za všechny krádeže rakouských vozů z půjčoven na středním Slovensku.

Při třetí akci bylo vozidlo-návnada vybaveno i vyslačkou o pohybu auta. Řidič,

Takhle byli za kulturní revoluce hano-beni všichni, na které padlo „oko strany“. Dnes se má se všemi, kdo „neodolali pokušení moci, peněz a sexu“, zacházet opravdu kulturně.

policista v civilu, zaparkoval na domluvené bratislavské ulici pod dozorem policie, ale zloději se neukázali. A tak několikrát změnil místo, až zaparkoval před jedním hotelem – a tentokrát spadla klec. Kolem 21. hodiny vůz oznámil dozírající centrále akce, že byl nastartován a že se rozjíždí. A tak došlo k honičce bratislavskými ulicemi, zloději se snažili dostat co nejrychleji na dálnici, ale ani policisté to neměli lehké: jednou je zpomalilo auto kolegů, které se jim vpletlo do cesty, podruhé nějaké firemní auto, málem došlo ke kolizi. Nakonec ale bylo ukradené auto dostiženo a byly v něm zatčeny dvě osoby s vysokými finančními obnosy a mnoha mobilními telefony. Oba zloději byli již dříve trestáni pro majetkové trestné činy, mj. krádeže aut.

Konec dobrý, všechno dobré? Jak píše magazin Öffentliche Sicherheit, pro posádku policejního auta, které překázelo při pronásledování, to mělo dohru. O události byla okamžitě informována Inspekce ministerstva vnitra, protože již delší dobu bylo podezření, že do krádeží zahraničních aut mohou být zapleteni i policisté. Další šetření převzala bratislavská kriminálka. (kuč)

PRO BEZPEČNOST SPORTU

V červnu 2008 se bude ve Švýcarsku hrát mistrovství Evropy v kopané. Ke klidnému průběhu má být – kromě nového zákona Stop Hooligans – nasazeno kolem 15 000 příslušníků armády. Hráti se bude v Curychu, Basileji, Bernu a Ženevě. Počet příslušníků policie čtyř kantonů – i kdyby jim pomáhali policisté odjinud – by prostě na tuto sportovní událost nestačil. V tomto případě budou vojáci podřízeni civilním bezpečnostním složkám, ale kromě pozemní bezpečnosti se postarají i o letecké monitorování. Na tuto akci počítá spolková vláda s náklady přes 10 milionů CHF. K ochraně osob dá ministerstvo obrany k dispozici speciální pancéřovaná vozidla včetně vyškolených řidičů. Protože se jedná o finančně náročnou záležitost z peněz daňových poplatníků a prakticky největší nasazení vojska od doby 2. světové války, musí projekt ještě schválit parlament, což bude ale zřejmě jen otázka administrativy a zachování protokolárních pravidel. (skr)